

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2008 vp

Hallituksen esitys Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen irtisanomisesta tai lakkauttamisesta ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä lokakuuta 2008 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen irtisanomisesta tai lakkauttamisesta ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuulu-

vien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta (HE 154/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kaupallinen neuvos Kent Wilska, ulkoasiainministeriö
- kehityspoliittinen sihteerä Tytti Nahi, Kehitysyhteistyön palvelukeskus - KEPA.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Suomi irtisanoa Genevessä vuonna 2002 tehdyn Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen, tai siihen, että Suomi voi äänestää edustajien neuvostossa järjestön lakkauttamisen puolesta. Suomi liittyi Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestöön vuonna 2005.

Järjestön toiminnasta laadittu ulkopuolinen arvio kritisoi järjestön toimintatapoja ja johtamista. Järjestön toiminnan ei voida katsoa vastaavan sille perustettaessa asetettua tarkoitusta.

Järjestö ei tuo lisäarvoa kauppaan liittyvän teknisen yhteistyön alalla, ja sen tehtäväkenttä voidaan hoitaa muita olemassa olevia järjestöjä hyväksi käyttäen. Näissä olosuhteissa Suomen valtion jäsenyyttä järjestössä ei pidetä tarkoituksenmukaisena ja sen vuoksi esitetään, että Suomi eroaisi järjestöstä.

Irtisanominen tulee voimaan kolmantenkymmenentenä päivänä siitä ajankohdasta, jona tallettajavaltio on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen. Jos järjestö päätetään lakkauttaa, lakkauttaminen tulee voimaan edustajien neuvoston päätöksessä määrättynä päivänä.

Laki Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestön perustamisesta hallitustenväliseksi järjestöksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattami-

sesta annetun lain kumoamisesta on tarkoitus saattaa voimaan tasavallan presidentin asetuksella samanaikaisesti kun irtisanominen taikka järjestön lakkauttaminen tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä pyydetään eduskunnan suostumusta sille, että Suomi voi irtisanoa vuonna 2005 alkaneen jäsenyytensä Kansainvälisen kauppätiedon ja -yhteistyön järjestöstä (AITIC). Vaihtoehtoisesti eduskunnan suostumusta pyydetään sille, että Suomi voi äänestää AITIC-järjestön laukauttamisen puolesta.

AITIC-järjestön tavoitteena on auttaa ensisijaisesti vähiten kehittyneitä maita näiden osallistumisessa kansainvälisen kauppajärjestelmän toimintaan. AITIC-järjestön toiminnasta tehdyn ulkopuolisen arviointiraportin mukaan järjestön toiminta ei ole ollut sen mandaatin ja tavoitteen mukaista. Toiminnan on todettu olevan hyvin pirstaloitunutta sekä huonosti johdettua. Pääkohderyhmä eli vähiten kehittyneet maat eivät ole saaneet riittävästi palveluita järjestöltä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen pohjalta valiokunta pitää perusteltuna sitä, että Suomi eroaa AITIC-järjestöstä. Valiokunta korostaa kuitenkin, että Suomen on myös jatkossa osallistuttava vähiten kehittyneiden maiden tukemiseen kansainvälisen kauppajärjestelmän toiminnassa. Valiokunta edellyttää, että AITIC-järjestön jäsen-

maksuista vapautuvat varat on kanavoitava sellaisille järjestöille, joiden toiminta vähiten kehittyneiden maiden tukemisessa on havaittu tehokkaaksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomen lisäksi myös merkittävä joukko muista AITIC-järjestön rahoittajamaista on harkitsemassa irtisanoutumista järjestöstä. Tästä seurauksena voi olla se, että AITIC-järjestön toiminta ehdotetaan lakkautettavaksi jo ennen kuin Suomen irtisanomisilmoitus on ehditty tehdä. Suomen on silloin hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti äänestettävä AITIC-järjestön lakkauttamisen puolesta.

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä mainitut kummatkin vaihtoehdot ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pertti Salolainen /kok	Kimmo Kiljunen /sd
vpj.	Markku Laukkanen /kesk	Katri Komi /kesk
jäs.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Annika Lapintie /vas
	Pekka Haavisto /vihr	Aila Paloniemi /kesk
	Eero Heinäluoma /sd	Ben Zyskowitz /kok
	Antti Kaikkonen /kesk	vjäs. Juha Korkeaoja /kesk
	Antti Kalliomäki /sd	Heikki A. Ollila /kok
	Ilkka Kanerva /kok	Esko-Juhani Tennilä /vas.
	Tanja Karpela /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna Hulkkonen.